

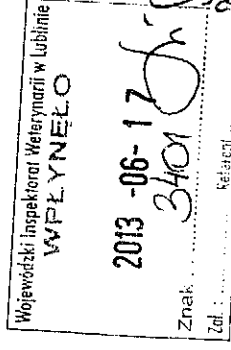

Warszawa, dnia 13 czerwca 2013 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII

Janusz Związek

Wg rozdzielnika

GIW lab 810 – 16/2013 (1)

W załączeniu przesyłam procedurę przyjmowania próbek do badań laboratoryjnych w ramach krajowych programów zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu, opracowaną wspólnie z Krajowym Laboratorium Referencyjnym ds. *Salmonellozy* PIW – PIB w Puławach, do wiadomości i wykorzystania służbowego.

2 Janusz Związek
GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII

Janusz Związek

Załącznik:

- Procedura

Rozdzielnik:

1. Wojewódzcy Lekarze Weterynarii – wszyscy
2. Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach
3. SLW Biolab S.C. Weterynaryjne Laboratorium Diagnostyczne w Ostródzie
4. Laboratorium Usługowo – Badawcze „Biochemik” Sp. z o.o. Śmiłowo
5. Laboratorium Badań Środków Spożywczych Jednostki Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. w Tarnowie
6. Laboratorium Diagnostyki Weterynaryjnej i Badań Środków Spożywczych w Nowym Sączu
7. Laboratorium VET-LAB Brudzew
8. Weterynaryjne Laboratorium Diagnostyczne LAB-VET Sp. z o.o. w Tarnowie Podgórnym
9. Laboratorium Weterynaryjne AGRO-VET we Wrocławiu
10. Laboratorium LabWet S.C. Bielsko – Biała

Procedura przyjmowania próbek do badań laboratoryjnych w ramach krajowych programów zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu

I. Rodzaje i liczba przyjmowanych próbek do badań

1. Stada kur hodowlanych – zgodnie z rozporządzeniem 200/2010

1.1 Przyjmowanie próbek właściwosciowych:

1.1.1 chów ściółkowy lub wolnowybiegowy:

a) **odchody** – co najmniej **2 próbki** złożone o łącznej wadze 200 – 300 g, w zależności od wielkości stada, przygotowywane zgodnie z tabelą w punkcie 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia. Liczba miejsc, z których należy pobrać oddzielne próbki odchodów, o wadze nie mniejszej niż 1 g każda, w celu uzyskania próbki zbiorczej zależy od liczby ptaków trzymanych w stadzie hodowlanym, lub

b) **okładziny na buty** – 5 par okładzin, które przesyła się do laboratorium jako **2 próbki złożone** (np. 2 pary i 3 pary okładzin), lub

c) **co najmniej jedna para okładzin** na buty przypadająca na całą powierzchnię kurnika oraz **próbka kurzu** pobrana z wielu miejsc w kurniku z powierzchni, gdzie widoczny jest kurz (do pobrania próbki kurzu stosuje się jeden lub więcej zwilżonych tamponów o całkowitej powierzchni wynoszącej co najmniej 900 cm²) - do laboratorium przesyła się **okładziny oraz kurz** pakowane **osobno**,

1.1.2. chów klatkowy - **odchody** – **2 próbki** o wadze co najmniej **150 g**

każda, do laboratorium przesyła się 2 oddzielne próbki,

1.1.3. pisklęta jednodniowe – materiał do badania spulowany w **1 próbkę** składający się z:

- a) próbek wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika), lub
- b) wymazów powierzchniowych z 10 pojemników, lub
- c) piskląt padłych, nie więcej niż 20 sztuk,

1.2 Przyjmowanie próbek urzędowych:

Rutynowe i potwierdzające pobieranie próbek dokonuje się w taki sam sposób jak pobieranie próbek właścicielskich.

1.3 Badanie próbek:

- odchody – należy wykonać 2 osobne analizy otrzymanych próbek lub można łączyć próbki na etapie posiewu,
- okładziny na buty oraz kurz – 2 próbki złożone bada się oddzielnie, również okładziny oraz kurz bada się osobno,
- dopuszczalne jest łączenie 2 próbek (odchodów, okładzin lub okładzin i kurzu) na etapie posiewu na pożywkę MSRV z bulionu – wówczas taką analizę traktuje się jako jedną, pomimo połączenia dwóch próbek (pkt 3.2 rozporządzenia 200/2010).

2. Stada kur niosek – zgodnie z rozporządzeniem 517/2011

2.1 Przyjmowanie próbek właścicielskich:

2.1.1 chów klatkowy:

- **odchody - 2 próbki po 150 g każda**, pakowane osobno,

2.1.2 chów ściółkowy lub wolnowybiegowy:

- **2 pary okładzin** na buty, pakowane osobno,

2.1.3 piskleta jednodniowe – tak jak przy kurach hodowlanych.

2.2 Przyjmowanie próbek urzędowych:

- takie same próbki jak powyżej (jak właścielskie) – odchody lub okładziny oraz przynajmniej jedną dodatkową próbkę, czyli do laboratorium dostarcza się **przynajmniej 3 próbki**,

- jedna próbka odchodów lub okładzin może być zastąpiona **próbką kurzu** o masie 100 g,

- w przypadku badań epidemiologicznych ognisk chorób przenoszonych przez żywność (zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 1237/2007) - **5 próbek odchodów po 200-300 g każda** oraz **2 próbki kurzu po 250 ml każda**, kurz i kał należy dostarczyć pakowane osobno lub **jelito ślepe i jajowody** od 300 ptaków lub **skorupa i zawartość 4000 jaj** z każdego stada (jaja mogą być pulowane po 40 sztuk)

2.3 Badanie próbek:

- próbki właścielskie należy połączyć razem i wykonać jedną analizę,

- próbki urzędowe pobrane tak jak właścicielskie – okładziny lub odchody – badane są razem, a próbki pobrane jako dodatkowe muszą być badane osobno (kurz lub odchody lub okładziny).

3. Stada brojlerów – zgodnie z rozporządzeniem 200/2012

3.1 Przyjmowanie próbek właścicielskich:

- **okładziny na buty** – co najmniej 2 pary – **można** połączyć jako jedną próbkę i do laboratorium **dostarczyć jako 1**,

3.2 Przyjmowanie próbek urzędowych:

- jak wyżej,

- PLW może zdecydować o zwiększeniu minimalnej liczby próbek oraz o zastąpieniu jednej próbki okładzin próbką kurzu o masie 100 g,

3.3 Badanie próbek:

- próbki kurzu zawsze badane są osobno.

4. Stada indyków – zgodnie z rozporządzeniem 1190/2012

Indyki hodowlane – tak jak kury hodowlane

Indyki rzeźne – tak jak brojlery

5. Schemat rodzaju oraz liczby przyjmowanych próbek do badań ze wszystkich stad drobiu

Rodzaje próbek	Właścielskie	Urzędowe
Odchody	- 2 próbki lub więcej 200-300 g – drób hodowlany, - 2 próbki lub więcej po 150g każda – kury nioski	- 2 próbki – drób hodowlany, - co najmniej 3 próbki – kury nioski,
Okładziny	- 5 par okładzin połączone w 2 próbki złożone z 2-3 par okładzin drób hodowlany, - 2 pary okładzin – kury nioski, brojlery	- 5 par okładzin połączone w 2 próbki złożone z 2-3 par okładzin – drób hodowlany, - 3 pary okładzin – kury nioski,

Okładziny/odchody i kurz	1 próbka okładzin i 1 próbka kurzu - drób hodowlany	- co najmniej 2 pary okładzin - brojlery - 2 próbki okładzin i 1 próbka kurzu - kury nioski, - 1 próbka okładzin i 1 próbka kurzu - drób hodowlany i brojlery,
Pisklęta jednodniowe	1 próbka (wyściółka z mekonium/wymazy/padle pisklęta) - drób hodowlany, kury nioski	
Próbki pobierane podczas dochodzenia epidemiologicznego		5 próbek odchodów po 200-300g każda i 2 próbki kurzu po 250 ml każda / jelito ślepe i jajowody 300 ptaków / skorupa i zawartość 4000 jaj (można pułować po 40 sztuk)

II. Wytyczne dotyczące dostarczania i przyjmowania próbek do badań w laboratorium

1. Transport próbek

Pobrane próbki należy **dostarczyć do laboratorium** niezwłocznie. Podczas transportu należy chronić próbki przed temperaturą przekraczającą 25 ° C i działaniu promieni słonecznych. Jeżeli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce.

2. Przyjmowanie próbek do badań

2.1 Pismo przewodnie dołączone do próbek powinno zawierać następujące informacje:

- 1) dane i adres posiadacza drobiu,
- 2) numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny,
- 3) liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału (jeśli próbki zostały spulowane również należy to wpisać),
- 4) data i godzina pobrania próbek oraz wystania do laboratorium,
- 5) rodzaj zastosowanej szczepionki oraz terminu jej podania – jeśli była stosowana,
- 6) o stosowanych środkach przeciwdrobnoustrojowych – jeśli były stosowane,
- 7) dane osoby pobierającej próbki oraz podpis.

2.2. Ogólne uwagi dotyczące przyjmowania próbek:

- liczba próbek wpisanych w protokół pobrania próbek musi być zgodna z rzeczywistą liczbą próbek przesyłanych do badania, jeśli próbki są pulowane, należy również to zaznaczyć w protokole pobrania (z ilu próbek składa się próbka złożona),
- temperatura próbek nie może przekraczać 25 stopni C,
- próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym,
- liczba i masa próbek odchodów musi być zgodna z powyższymi wymaganiami,

2.3 Próbki nie powinny zostać przyjęte do badań w ramach krajowych programów zwalczania *Salmonella* u drobiu, jeśli:

- 1) pismo przewodnie nie zawiera wszystkich w/w danych,
  - 2) liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej procedurze,
  - 3) warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej procedurze.
- Jeśli hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego pomimo powyższych uchybień, w sprawozdaniu z badań należy umieścić następującą informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu”.

III. Pozostałe wytyczne dotyczące badań próbek, sprawozdań z badań oraz szczepów Salmonella

W laboratorium przechowuje się próbki do czasu rozpoczęcia badania w stanie schłodzonym (**nie wolno zamrażać!**) Badanie próbek należy rozpocząć w ciągu **48 godzin od czasu przyjęcia ich do badania oraz w ciągu 4 dni po ich pobraniu.**

Należy pamiętać o przesyłaniu izolatów szczepów *Salmonella* do badań potwierdzających w KLR ds. Salmonellozy w PIW – PIB w Puławach. Przesyła się przynajmniej jeden stwierdzony serotyp z **każdego stada.** Izolaty należy przesyłać przynajmniej raz na miesiąc, z wypełnioną kartą informacyjną szczepu.

W sprawozdaniu z badań powinny być zawarte informacje pozwalające jednoznacznie zidentyfikować program zwalczania, w ramach którego badanie zostało wykonane oraz pełną identyfikację gospodarstwa i stada, z którego pobierano próbki.

Te same informacje winny znaleźć się w karcie informacyjnej szczepu przekazywanego do KRL.

